

»» SPALVOS
PSL. 2–5/

- Spalvos mūsų gyvenime
- Spalvos lietuviškose vėliavose

»» UVM INTERNATIONAL
PSL. 3/

- The Color Of Your Skin:
To What Does It Entitle You?

»» KULTŪROS ALĖJA
PSL. 8–9/

- Spalvos reikšmė fotografijoje

»» STUDENTŲ KAMPAS
PSL. 6–7/

- Pažintis su VDU radijo įkūrėjais
- Laiškas apie pavasarį

»» SPORTAS
PSL. 11/

- Didysis sportas – galia,
patenkanti į abejotinos
reputacijos rankas

Universitas Vytauti Magni

ISSN 1648-1313

Nr. 4 (137)

2010 m. GEGUŽĖ

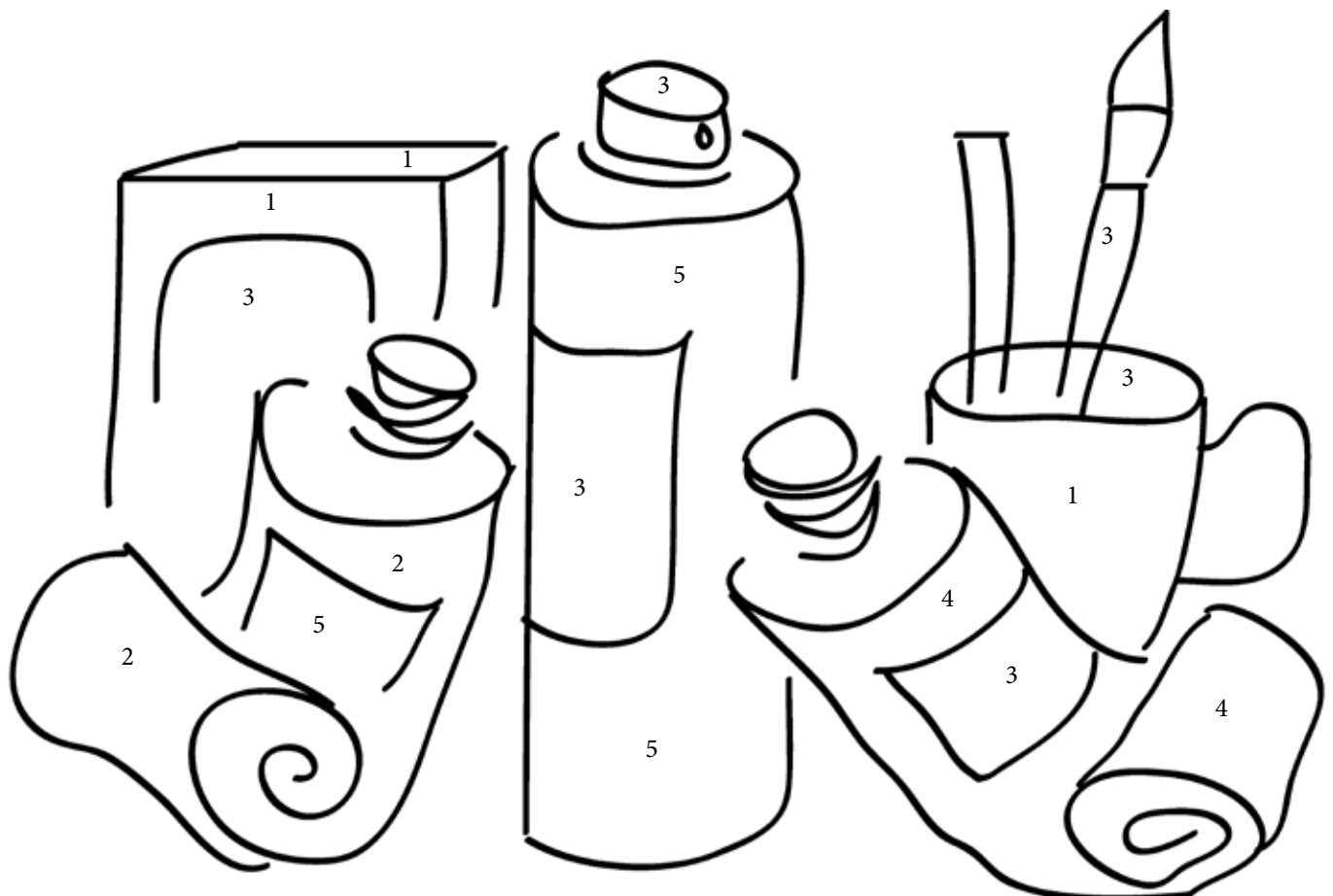
<http://uvm.vdu.lt/>

V Y T A U T O D I D Ž I O J O U N I V E R S I T E T O L A I K R A Š T I S

* Numerio tema -

spalvos

- 1 - žalia
- 2 - mėlyna
- 3 - geltona
- 4 - raudona
- 5 - oranžinė

Jono Petronio iliustracija

redakatoriaus užrašai

Mokslai ir spalvos – du pasauliai

Mykolas DRUNGA

Universitas Vytauti Magni

Sunku perdėti spalvų reikšmę mūsų kasdieniniame gyvenime. Be spalvų dailė ir kiti vizualieji menai nustotų jei ne visos, tai didelės dalies savo reikšmės. Ir apskritai, visos žmogaus egzistencijos pločiu: jeigu spalvų nebūtų, gyvenimas mums būtų ir nuobodesnis, ir sunkesnis, kaip jis jau yra tiems, kurie jų neskiria, o ypač tiems, kurie jų išvis nemato. Vis dėlto nuo XVI a. pradėjo aiš-

kėti, jog tikslųjų mokslų (fizikos ir chemijos) požiūriu spalvų statusas labai abejotinas. Užtat lieka žmogaus protą kamuojantys, vis dar galutinai neišspręsti filosofiniai klausimai: kas yra spalva savaime („pati savyje“), kokia jos prigimtis, kas sudaro jos esmę?

Be abejo, esame įsitikinę, jog beveik visi mus supantys daiktai turi vienokią ar kitokią spalvą, nes būtent tokie jie mums atrodo. Kas gi gali būti akivaizdesnio negu tai, kad daiktai – spalvoti (net jeigu kartais nesutariame, kokios konkrečios spalvos koks nors daiktas yra)? Tačiau su spalvų percepcija susiję mokslai perša nerimą keliančią mintį, kad šis įsitikinimas niekuo nepagrįstas. Mokslai aiškina daiktų

spalvinį atrodymą (regimybę, kad jie spalvoti) taip, tarsi iš daiktų būtų dingusios spalvos kaip tokios.

Kaip tai gali būti? Apibendrinamas vadovėlines mokslo istorijos tiesas, filosofas Johnas Fosteris knygoje The Immaterial Self teigia, jog mokslai „aiškina daiktų spalvumą, pasitelkdami tokius dalykus kaip 1. atomų išsidėstymas daiktų paviršiuose, 2. būdas, kuriuo šis išsidėstymas veikia šviesos atspindėjimą ir sugėrimą, 3. būdas, kuriuo šviesos patekimas į akis veikia žmogaus nervų sistemą ir 4. būdas, kuriuo atitinkami nerviniai procesai sukelia vizualines patirtis. Visus šiuos faktorius galima suprasti ir pripažinti, nepriskiriant spalvų patiems daiktams. Ir jeigu šie faktoriai

visiškai paaiškina spalvų regimybę, nebėra pagrindo prielaidai, jog daiktai tikrai turi tas spalvas, kurias atrodo, kad turi, ar prielaidai, kad jie išvis spalvoti“.

Taip padėtį vaizduoja mokslininkai (nuo Galilėjaus, Boyle'o, Descartes'o, Newtono, Youngo, Maxwello, Helmholtzo iki mūsų dienų). Bet kaip į tai reaguoja tikrovei ir menams atviri filosofai? Jų pozicijas šiuo klausimu galima klasifikuoti įvairiai: pagal J. Fosterio schemą jie gali rinktis vieną iš penkių skirtingų reagavimo būdų.

Pirma, jie gali, „nusilenkdami mūsų įprastiniams įsitikinimams, paprasčiausiai arba atmesti mokslinius „atradimus“, arba teigti, jog juos reikia kitaip interpretuoti“. Tai

bene mažiausiai priimtina reakcija. Kaipgi galima priešintis mokslui ar jį interpretuoti kitaip, nei tai daro patys mokslininkai?

Antra, filosofai gali, „nusilenkdami mokslui, daryti išvadą, kad mūsų įprastiniai įsitikinimai dėl spalvų išties nepagrįsti, todėl juos reikia atmesti“. Bet tai irgi sunku priimti. Kaipgi galima paneigti tokią akivaizdžią tiesą, kad daiktai yra spalvoti?

Trečia, jie gali, „sakyti, kad ir mokslas, ir mūsų įprastiniai įsitikinimai teisūs, tačiau mokslas atskleidžia tikrąją fizikinės spalvos esmę – taip, kaip jis atskleidžia, pvz., kad vanduo iš esmės yra vandenilio oksidas, o šiluma iš esmės yra molekulių

Nukelta į 5 psl. »

Atsargiai – spalvos!

Spalvos mus supa kasdien, tačiau ne kasdien susimąstome, kaip jos mus veikia. Dar daugiau – spalvomis manipuluojama siekiant paveikti klientų, pirkėjų verslo partnerių ir rinkėjų sprendimus. Tyrimais nustatyta, kad tinkamai naudojamos spalvos gali turėti teigiamą poveikį verslo ir politinių partijų sėkmei.

Nerijus BUDRYS

Universitas Vytauti Magni

Spausdintuvus gaminanti kompanija HP atliko tyrimą, kuris parodė, jog spalvotą tekstą žmonės įsimena 70 proc. greičiau, o spalvotas leidinys pritraukia 80 proc. daugiau skaitytojų. Be to, spalvoto prekės ženklo atpažinimas yra 80 proc. didesnis nei juodai baltu.

Taip pat pasirodė, jog ne veltui yra sakoma „uždegė žalią šviesą“. Daugiau kaip pusė tyrime dalyvavusių respondentų pritarė neutraliems teiginiams, kurie buvo užrašyti žalia spalva, kai juodai užrašyti teiginiai sulaukė pritarimo tik iš 36 proc. apklaustųjų.

Tai rodo, kad spalvos turi didelę įtaką sprendimų priėmimo procesui. Todėl kuo didesniais pardavimais suinteresuotas verslo pasaulis mielai tokiais tyrimų rezultatais

naudojasi ir pritaiko juos reklamos kampanijose bei komunikacijai įmonių viduje ir su partneriais.

Vienas iš įdomesnių pavyzdžių – kai kurios įmonės išigudrino sąskaitas išrašyti raudona spalva ir tai 30 proc. paspartino jų apmokėjimo laikotarpį.

Mes jums oranžinę – o jūs pirkite

Spalva nesąmoningai sukelia tam tikrų emocijų ir asociacijų. Šis procesas priklauso ne tik nuo žmogaus asmeninės patirties, bet ir nuo šalies tradicijų. Tačiau yra ir bendrų spalvos poveikio dėsningumų.

Jei su ugnimi ar krauju siejama raudona spalva gali sujaudinti, sudirginti, net suerzinti, tai geltona spalva žadina žvalumą, sukelia jaukumo įspūdį, kelia nuotaiką. O tai skatina pirkti, daugiau vartoti. Ne veltui švelnūs geltonos ar oranžinės spalvos atspalviai yra labai dažnai naudojami prekybos centrų ir kavinių,

kitų maitinimo įstaigų interjeruose.

Žydra ir žalia spalvos ramina, todėl dažnai naudojamos ten, kur teikiamos paslaugos klientams kelia stresą. Pavyzdžiui, gydymo įstaigų laukiamuosiuose, psichologų kabinetuose ir pan. Be to, žalia daugeliui žmonių asocijuojasi su gamta, aplinkosauga.

Lietuvoje – tai dar ir beveik nacionalinė, lietuviškumą simbolizuojanti spalva. Ne tik dėl žalių Lietuvos girių ir laukų, bet ir dėl Žalgirio mūšio svarbos bei Kauno „Žalgirio“ krepšinio komandos vaidmens nacionalinio išsivadavimo judėjimui.

Spalvų „temperatūra“

Geltona, oranžinė ir raudona yra laikomos šiltomis spalvomis, o žalia, mėlyna, alyvinė ir gelsvai žalsva – šaltomis. Yra ir „tarpinių“ spalvų. Pavyzdžiui, žalia, priklausomai nuo atspalvio, gali būti laikoma tiek šilta, tiek šalta. Smėlio spalva yra laikoma neutralia, kadangi yra

šaltos ir šiltos spalvos mišinys.

Pasak psichologų, šaltos spalvos gali būti naudojamos norint perteikti žinią, jog objektas yra patikimas, tradicinis, garbingas, profesionalus. O šiltas spalvas derėtų naudoti, kai norime pabrėžti kūrybiškumą, modernumą, dinamiškumą, jaunatviškumą, inovatyvumą ar madingumą.

Padėjo Hitleriui ateiti į valdžią

Manipuliuoti spalvomis nevengia ir politikai. Yra nustatyta, kad šviesiai apsirengę politikai daro paprastesnio, prieinamesnio, tačiau kartu ir pranašesnio, galinčio globoti asmens įvaizdį. Jei tai suderinama su „pranašiška“, mesianistine retorika, kurioje pabrėžiamas ypatingas rūpestis „paprastu“ žmogumi, galima tikėtis labai neblogų rinkimų rezultatų.

Būtent tokia strategija prieš keletą metų padėjo ateiti į valdžią Viktorui Uspachkichui ir

jo vadovaujamai Darbo partijai.

Juoda spalva politinėje plotmėje reiškia solidumą, patikimumą, santūrumą, tvirtybę, griežtumą, taisyklių laikymąsi. Užtat šią spalvą labai mėgo ir tebemėgsta naudoti įvairūs diktatoriai. Jie nevengdavo ir raudonos spalvos – pakanka prisiminti nacių ir komunistų vėliavas.

O prie Hitlerio atėjimo į valdžią nemaža dalimi prisidėjo ir prieš lemiamus rinkimus 1933 m. plakatams panaudota ryškiai purpurinė spalva. Prie masinių reklamos akcijų tada dar nepripratusiems vokiečiams šia nepakeliamai ryškia spalva atspausdintais plakatais nuklijuotos didžiulės miestų erdvės padarė didelį įspūdį.

Kaip matome, toks iš pirmo žvilgsnio nekaltas dalykas kaip spalva gali tapti galinga poveikio priemone. Tad, kitą kartą prieš imdami iš lentynos dar vieną traškučių pakuotę, ar prieš mesdami biuletenį į balsavimo dėžę, stabtelkite ir dar kartelį pamastykite.

retro spalva

Spalvos lietuviškose vėliavose

Važiuojant per geltonai raudonai žalią Lietuvėlę prieš akis iškilo mūsų trispalvė – žieminių rapsų geltonumo, laukų žalumos ir kur ne kur kraujuojančių tulpių spalvos.

Marius TAVORAS

Universitas Vytauti Magni

Kažkaip keistai skamba, juk mažiau nei prieš šimtą metų Lietuvoje neaugino nei rapsų, nei tulpės taip gausiai nežydėjo... O juk tada XX amžiaus pradžioje galutinai susiformavo mūsų tautinė trispalvė. Kodėl geltona, žalia ir raudona? O gal buvo ir kitokių siūlymų?

1917 metais dailininkas Antanas Žmuidzinavičius pasiūlė žaliai rau-

donos vėliavos projektą. Dailininkas rėmėsi nuostata, kad šios dvi spalvos dominuoja lietuvių tautiniuose drabužiuose. Tačiau tokia vėliava neatitiko heraldikos taisyklių ir archeologas Tadas Daugirdas pasiūlė tarp šių spalvų įterpti geltoną. Galiausiai komisija sudaryta iš Antano Žmuidzinavičiaus, Tado Daugirdo ir Jono Basanavičiaus nusprendė, kad tautinė vėliava turėtų geltonos-žalios-raudonos derinį ir valstybės herbą viduryje arba viršuje prie koto. Tačiau jau 1922 metų

ir 1928 metų konstitucijoje apie herbą vėliavoje nebekalbama.

1936 metais kilo aršios diskusijos dėl tautinės vėliavos – vieni reikalavo ją pakeisti pagal heraldikos reikalavimus, t.y. geltoną spalvą įterpti per vidurį, kiti siūlė Mažosios Lietuvos vėliavą, kurią sudaro žalios-baltos-raudonos derinys. Anot istoriko Teodoro Narbuto, gyvenusio XIX a. I pusėje, žalia simbolizuoja Žemaitiją, balta – Prūsiją, o raudona – Lietuvą. Kiti aiškino, kad geltona – aušra, šio

Nuoširdžiai sveikiname gražias sukaktis švenčiančius Universiteto bendruomenės narius:

75-mečio proga Lietuvių literatūros katedros prof. Leoną Fliorentą Gudaitį

65-mečio proga Vadybos katedros profesorių Povilą Zakarevičių

65-mečio proga Finansų katedros profesorių Poul Wolffsen

Neblėstančio entuziazmo, gerų emocijų ir kūrybinio polėkio!

gyvenimo vaisių simbolis, žalia – viltis, laukai, gyvybė, o raudona – meilė, už Tėvynę pralietas kraujas, žemė maitintoja ar net molis. Spaudoje taip pat pasirodė geltonos-raudonos-baltos arba baltos-raudonos-geltonos derinius siūlančių vėliavų projektų pagal Mstislavo Dobužinskio kurto herbo spalvas. Siūlyta net statmenų juostų žalia, balta ir žalia vėliava su raudonu dvigubu kryžiumi viduryje. Nors polemistai savo

nuomonę gynė viename įtakingiausių to meto žurnalų „Naujoji Romuva“, tačiau 1938 metų Konstitucija tautinės vėliavos spalvų nepakeitė. Tiesa, 1940 metais prezidentui A.Smetonai jau buvo pasiūlyta naujas vėliavos projektas. Jį sudarė geltonos, raudonos ir baltos spalvų derinys su Vyčiu vienoje vėliavos pusėje, o Gedimino stulpais kitoje. Naują vėliavą mums primetė sovietai. Pirmą kartą okupavę 1940 metais, jie

apvertė lietuvišką trispalvę aukštyn kojom, t.y. raudona viršuje, o antrosios sovietinės okupacijos metu, tiksliau 1953 metais, atsirado raudona-balta-žalia vėliava su kūju ir pjautuvu kairiajame kampe.

Sąjūdžio metais vėl suplėvesavo tautinė trispalvė, kurios spalvos (geltona, artima oranžinei, sodriai žalia ir raudona, artima purpurinei) patvirtintos 1992 metų konstitucijoje. Tokios vė-

Skeptikai priekaištauja, kad mūsų vėliava labai panaši į Etiopijos, Bolivijos, Ganos, Lobezo miesto Lenkijoje vėliavas.

liavos skeptikai priekaištauja, kad mūsų labai panaši į Bolivarо departamento Kolumbijoje, Etiopijos, Bolivijos, Ganos, Lobezo miesto Lenkijoje vėliavas. Todėl siūlo įteisinti Lietuvos istorinę vėliavą – sidabrinę Vytį raudoname fone.

Smagu vis dažniau regėti lietuviškas trispalves, iškeltas prie namų ir ne tik valstybinių švenčių metu... Keliaudamas po pavasarinę Lietuvę tokių suskaičiavau arti šimto.

UVM International

The Color Of Your Skin. To What Does It Entitle You?

“Black is beautiful.” That was a slogan popular in the United States of America during the 1960s and 1970s in conjunction with both the U. S. Civil Rights Movement and the Black Consciousness Movement originating in South Africa.

Mykolas DRUNGA

Universitas Vytauti Mlagni

At the same time those supporting civil rights for American blacks (who were subject to extensive racial discrimination until at least 1964) urged people to be “color-blind”: in this way civil rights advocates expressed a desideratum: “Let’s be color-blind.”

Putting these two together—the slogan “Black is beautiful” and the desideratum “Let’s be color-blind”—we get the conclusion “Let’s be blind to beauty.”

Is this what we want? Are we really ready to accept the view that we should be blind to beauty?

If not, then which of the two steps leading to this conclusion should we reject?

Both seem to be well-supported. Black IS beautiful (in a certain sense), and we SHOULD be color-blind (in a certain sense). But that’s exactly the problem: each of these two propositions has more than one sense. The sense in which black is beautiful is not the sense in which we should be blind to color, and the sense in which we should be blind to color is not the sense in which black is beautiful. Therefore the conclusion (that we should be blind to beauty) just doesn’t follow, and there’s no problem. What there is, is just an opportunity to learn something.

The sense in which black is beautiful is the sense in which every human being, no matter what color skin he/she has (even if it is black!), has the right to be alive, to develop

his/her talents, and to be respected for his/her humanity. Here “black” functions as a metonym for “human.” In this sense every human being has a more-or-less perfectly realized beauty; and it is in this sense that we should not be blind to beauty.

The sense in which we should be color-blind is the one alluded to by Dr. Martin Luther King in his famous speech delivered during the 1963 March on Washington. In this speech he said as follows: “I have a dream that my four little children will one day live in a nation where they will not be judged by the color of their skin, but by the content of their character.”

In other words, what should matter about human beings is not their skin color but their moral quality,

their integrity. That is the beauty we should not be blind to.

Does this lesson also apply to other colors? What about the Rainbow Flag of the LGBT Movement?

Here too, we may suppose, the humanist perspective we are endorsing obliges us to respect lesbian, gay, bisexual, and transgender people for their humanity and to support their right to live and to prosper.

But perhaps it doesn’t oblige us to approve of, and support, all their activities, just as humanism doesn’t oblige us to approve of, and support, everything that black-skinned, or brown-skinned, or red-skinned, or yellow-skinned, or white-skinned people do. What do you think?

Anyway, my answer to our title question is this: the color of your skin entitles you to human respect.

Nuspalvinkite užrašą „Kartu mylime Kauną“ jums patinkančiomis spalvomis, o tada perskaitykite straipsnį. Jono Petronio nuotrauka.

Spalva architektūroje – miestiečių kultūros indikatorius

Audrys Karalius – vienas iš nedaugelio Lietuvos architektų, savo kūryboje drąsiai ir tikslingai naudojančių spalvą. Čia pakanka prisiminti vien „Iris“ pastatą Savanorių prospekte Kaune, už kurį 2004 m. architektas gavo tarptautinį „Best Europe: Colour“ padovanojimą. Tad neatsitiktinai pasirinkome šį žmogų pokalbiui apie spalvas Lietuvos architektūroje ir... kultūroje.

Jonas PETRONIS

Universitas Vytauti Magni

Žmonės parenka pastatams vienokią ar kitokią spalvą nuo seniausių laikų. Net antikiniai statiniai, ir tie, pasirodo, buvę dažyti, o ne balti, kokius matome dabar...

Tikrai, antikinė architektūra mus pasiekia šiek tiek iškreiptu pavidalu, bet balta man asmeniškai atrodo labiau išgryninta.

Žmonės dažo pastatus, ir ne bet kaip. Prieš dešimtį metų Lietuvoje viešėjo anglų architektai, lankęsi ir Kauno apylinkėse. Jie klausia manęs: „Ar geltona – jūsų nacionalinė spalva?“ „Kodėl?“, – klausiu. „Kas antras namas – geltonas“. – atsako britai, – „Pasižiūrėk, net tavo striukė gelsva“.

Gal pastebėjote, kokios spalvos vyrauja atskiruose Lietuvos regionuose?

Iš to, kiek keliavau, galiu pasakyti: geltona pastatų spalva iš tiesų vyrauja Žemaitijoje. Vykstant link Baltarusijos, jau atsiranda daugiau žalios ar net mėlynos spalvos.

O kokias spalvines tendencijas pastebite šiuolaikinėje mūsų architektūroje?

Kalbėti apie modernesnes spalvos tendencijas yra nelengva, nes jos

nėra aiškiai apčiuopiamos. Spalvos renkamos pagal aplinkybes: nuotaiką, vietinės architektūros spalvyną ir t. t. Retai pastebiu kolegų darbuose kažkokios spalvinės gamos vyravimą, iš kurio galėčiau pasakyti, kad vienas ar kitas pastatas – būtent jo darbas.

Gana įdomus pavyzdys yra architektas Audrius Ambrasas – seniai pažįstu šį vilnietį, kuriam niekada nestigo architektūrinio suvokimo ir profesionalumo. Tačiau jis visiškai nenaudodavo spalvų – tik kelias pilkas. Jis manydavo, kad spalvos jo „neklauso“. Kaip bebūtų keista, pastaruju metu jo architektūroje atsirado spalvos. Matyt, žmogus įgijo pasitikėjimo savimi ir šioje srityje.

Tikriausiai spalva architektūroje yra labai įnoringa išraiškos priemonė, jei net prityrę architektai taip atsargiai ją naudoja?

Tenka pripažinti, kad taip. Ta pati spalva interjere gali puikiai derėti, o išorėje ji atrodys visiškai kitaip. Beje, aš nesu pastatų spalvojimo šalininkas – manau, kad spalvą turi suteikti pati medžiaga, panaudota statybai (pavyzdžiui, raudona ar juoda plyta, skaidriai lakuota lenta ir t. t.).

Be „Iris“ pastato, kokius dar savo „spalvotus“ projektus išskirtumėte?

„Aušros namų“ kvartale Žaliakalnyje taip pat naudojome nemažai

spalvingų medžiagos plokščių. Ten vyrauja raudona, oranžinė spalvos. Kadangi kvartalas buvo kuriamas gana depresyviame Žaliakalnio kontekste, o aplink – nemažai žalumos, leidome sau panaudoti ir drąsesnę spalvą. Klientas atsisakė naudoti maumedį, tad naudojome eternito plokštes, kurias teko dažyti. Įvertinau dar ir tai, kad ateityje spalva šiek tiek pablukės.

Daug kas, ypač architektų taryboje, kritikavo tokį sprendimą, o aš motyvavau taip: „Tegu bus tai tarsi po bučinio likusi lūpdažio dėmė pilkame Kauno veide“... Kauno panorama iš esmės yra labai „dusli“, ji aiškiai atsiveria nuo viršutinių miesto terasų.

Teko skraidyti lėktuvėliu virš Kauno, pats fotografavau ir įsitikinau, kad Aušros namus labai lengva pamatyti iš oro, nes tai – bene vienintelė spalvinė dėmė tame rajone.

Vičiūnuose esu suprojektavęs vieną visiškai baltą namą – kad išsiskirtų vilų ir sodybinių namukų žalumoje. Pastate bus panaudotas baltas matinis stiklas, baltas betonas.

O kai prieš dvylika metų ketinau juodai dažyti „Boslitos“ gamybinių pastatų, visi pamanė, kad išprotėjau. Norėjau naudoti juodą ir tamsiai mėlyną. Užsakovai manęs prašė parodyti, į ką tai bus panašu, bet negalėjau, nes analogų tiesiog nebuvo. Nudažė, bet dėl visa ko pašviesino

ir prašovė – dabar jis pašviesėjo nuo saulės ir atrodo ne taip, gerai, kaip galėtų.

Vis dėlto naudoti ryškias ir išskirtines spalvas architektūroje, man regis, rizikinga...

Jokiu būdu nesakau, kad visus pastatus reikia spalvoti kokia nors

A. Karalius:
„Svarbiausia yra ne pati spalva, o jos dermė – ką ji „šneka“ su kitais pastatais ir aplinka“.

energinga spalva. Čia ir atsiskleidžia, kad spalva – labai galingas ir įnoringas įrankis architektūroje, kurį dera naudoti atsargiai ir tikslingai.

Svarbiausia yra ne pati spalva, o jos dermė – ką ji „šneka“ su kitais pastatais, aplinka. Spalva visada „įgarsina“ pastatą. Santūresnė spalva skambės kaip akustinė gitara, intensyvi – kaip elektrinė. Kai neypač gražios architektūros Vilijampolės tiltas buvo „pagarsintas“ oranžine spalva ir suskambėjo gana įžūliai konteksto atžvilgiu. Jei orkestre koks nors instrumentas groja falšą ir nedera su kitais,

reikia jį ne garsinti, o slopinti.

Paskutinė tokio pobūdžio karikatūra yra mėlynas užrašas Nemuno krantinėje prieš Vytauto Didžiojo bažnyčią. Prieš keletą metų studentai ten dėliojo užrašą iš gyvų gėlių, ir tai buvo natūralu, labai gyva, organiška ir jautru, tarsi subtilus ir jaunatviškas autografas miesto vaizdyje.

Galima spėlioti, kad dabartinis užrašas – anų studentų „pasekėjai“, jautrią ir ekologišką idėją savaip interpretavę ir „pagerinę“.

Tai tėra prasčiokiškas baubimas, tarsi spjūvis miestui... Tas urbanistinio „dizaino“ objektas yra lyg ir geranoriškas, tačiau transliuoja tokį tiesmuką ir prastą skonį, kad norisi nuo jo tiesiog atsiriboti.

Tarkim, kokiame nors šventėje norinti truks plyš būti pastebėta panelė kartais taip „pasipuošia“ ir „išsimakijažina“, kad ima siųsti visiškai kitokio pobūdžio signalus aplinkai. Vėliau bailsi, kad sudomino tik atitinkamą „fauną“...

Šis pavyzdys rodo, kad aktyvaus dekoru ar spalvos pagalba galime sustiprinti ir savo, ir architektūros neigiamas savybes.

Beje, yra toks gydymo metodas – aura-soma. Žmogaus sveikatos diagnozė nustatoma pasitelkiant spalvą – jam pateikiami tam tikri dvispalviai deriniai, kuriuos žmogus renkasi pats ir vienaip ar kitaip į juos

reaguoja, o pagal tai nustatoma, kas jam yra sutrikę. Nežinau, ką tiksliai pasakytų Nemuno šlaitą nuspalvinusiems žmonėms aurasomos specialistai, bet spėju, kad diagnozė nedžiugintų.

Tai išeina taip, kad spalva atspindi ir miesto „sveikatą“?

Be abejo. Žmogaus veidas būna vienokios ar kitokios spalvos, priklausomai nuo būsenos. Pamėlusią nuo alkoholio nosį galima pataisyti makiažu, bet jau teks tepti ir tepti... Makiažas tinkamas tam tikroms dedikuotoms vietoms (pavyzdžiui, lūpdažis), bet ne ištisam miestui... Nepritarčiau tokiam dalykui: gaudame paramą iš ES ir per vasarą perdažome visą Kauną. Viskas turi vykti palaipsniui. Miestas turi kisti nuolat ir organiškai, nes staigūs pasikeitimai daugiau atspindi imperinę kultūrą.

Kalbant apie pastarąją, ar neteko susidurti su kažkuo stipresniu, nei mūsų tarybinių daugiabučių kvartalai?

Neseniai ėjo daugiabučių renovacijos vėjus, ir man pavyko pamatyti vieną šiaurietišką projektą. Šiauliuose bent 90 proc. visų pastatų sudaro daugiabučiai, ir projektuotojai buvo sumanę dažyti namus atskirais rajonais – žalias, mėlynas, raudonas... Kai pasakai tai žodžiu – gal ir neblogai skamba, bet kai pabandai įsivaizduoti, kaip tai atrodys – primena Šiaurės Korėjos motyvą... Gal ten ir pižamos bei chalatai turėtų būti atitinkamos spalvos? Tai jau kvepia uniformizmu.

Viena didžiausiu urbanistinių nelaimių ištinka tada, kai ištisi rajonai užstatomi „viena ranka“. Didžiuliam plotui skirtą renovavimo projektą Šiauliuose parengė viena firma. Aš supratau jų mintį, bet jie nepagalvojo, kad tai – prievarta, slogutis, nivelyras. Jau nekalbu apie žmonių skonį – gal kažkas nepakelia raudonos, o bus priverstas gyventi tokiaime rajone. Tarybinė tipinė

architektūra ir taip turi pakankamai uniformizmo, o čia, užuot išsivadvus nuo jo – dar pridedama.

Idomiausia ir liūdniausia yra tai, kad, renovuojant daugiabučius, niekas nesuka galvos dėl to, kaip visa tai atrodys, beveik nerengiami jokie projektai (išskyrus mano minėtąjį šiaurietišką ir dar vieną kitą). Kalbama tik apie tai, kokio storio šiluminį sluoksnį statybininkai klijuos ant sienų. O juk renovacija – puikus šansas daug ką pakeisti ir pagerinti nykiuose ir uniformiškuose daugiabučių kvartaluose.

Ar galima sakyti, kad tarybinių kvartalų uniformizmas privedė žmones prie to, kad, norėdami

„Aušros namų“ kvartalas (Kaunas, Žaliakalnis). Priekyje – buvusio medienos apdirbimo fabriko fragmentas (galite nuspalvinti raudonai), taip pat įtrauktas į kompleksą.

nesąmoningai ar sąmoningai išsiskirti, visi savo balkonų emė perdarinėti kas kaip nori?

Lietuviui labai svarbu ne tik išsiskirti, pasipriešinti niveliuojančiai urbanistikai, bet ir pačiam sudalyvauti procese. Juk didžioji dalis žmonių patys darėsi savo „verandas“ ar „rūtų darželius“ šeštajame aukšte... Kartais aš juos net pafotografuoju, nes tai – lyg ir miesto „folkloras“.

Liūdniausia yra tai, kad žmonės įsitikinę, jog su savo balkono lopinėliu gali daryti ką nori, su niekuo nederindami nei spalvų, nei medžiagų. Aš sakýčiau, kad tai yra rusiško teisinio nihilizmo liekana. Dar iš carinės ir tarybinės Rusijos perėmėme normą nesiskaityti su

įstatymais, pateisinant, kad jie yra primesti.

Grįžkime prie šiandieninių architektūros tendencijų. Ką manote apie pastatus, neturinčius savo spalvos – stiklinius?

Mieste, kaip ir gyvenime, egzistuoja fiziniai ir juridiniai asmenys. Fiziniai – tai jonai, petrai, antanai, birutės, o juridiniai – visokie bankai, prekybos centrai ir t. t.

Kiekviena iš šių bendruomenių turi savą grožio etaloną ir architektūros sampratą. Štai paskutiniu metu užėjo mada, kuri iš principo yra gana ydinga – statyti „stiklainius“. Kaip visada, Lietuvoje visokios mados ir vajai eina bangomis

bei potvyniais, ir tai daroma nelabai suvokiant, kodėl – tiesiog „visi taip daro, na, padarysime ir mes“. Čia negatyvią misiją atliko ir mūsų spauda. Dažnai būdavo rašoma: „...iškilo naujas *modernus* stiklinis pastatas“. Kaip tik stiklinis – tai ir prabangus, prašmatnus ir t. t., o tai veda į niveliaciją ir išskirtinumo nebuvimą...

Kokia apskritai stiklinių pastatų specifika?

Vargas su stikliniais fasadais – juos projektuojant, reikia labai apdairiai įvertinti technines ir finansines galimybes, nes kitaip vasarą bus beprotiškai karšta, žiemą – šalta. Teks daug investuoti į klimato kontrolę, o jei negalėsite sau to leisti – teks kęsti labai nepalankias sąlygas.

Stiklas – puiki medžiaga, bet negalima jos naudoti visur ir bet kokia apimtimi. Šie pastatai yra vampyriški – „geria“ aplinką, ją atspindi, neparodydami savęs. Tai – lyg žmogus su veidrodiniais akiniais nuo saulės. Tu bendrauji su juo, bet asmenybės, akių kontakto taip ir nepajunti. Dar galima lyginti su automobiliu tamsintais stiklais – nori ar ne, bet kažkodėl atrodo, kad ten sėdi nedori žmonės ar vyksta kažkas nešvaraus. Netikra galia, susireikšminimas, arogancija...

Kaip tuomet vertinate Vilniuje, dešiniajame Neries krante išikūrusį aukštų stiklinių pastatų kompleksą?

Manau, kad ten situacija tam tikra prasme primena mūsų aptartus daugiabučio balkonų. Atskirų puikių pastatų ten esama, tik stokojama darnos, vieningumo.

Štai A. Ambraso (to paties!) sukurta „Swedbanko“ būstinė yra iš tiesų sėkmingas pastatas, pakėlęs Lietuvos architektūros kartelę į naujas aukštumas. Manau, kad ilgokai nieko panašaus neturėsime. Tas statinys brandus ir landšafto atžvilgiu, ir interjerai pavykę. Komplexas su Europos prekybos centru, Europos bokštu ir savivaldybės pastatu yra ne toks pasisekęs, nors ir ten esama

Miesto architektūra atspindi gyventojų kultūrą. Tai –materiali projekcija to, kas mes esame.

gerų vietų.

Vilnius labai norėjo turėti savo „city“, galima sakyti, jį jau ir turi. Tik ar užteks parako jam plėtotis? Aukštų pastatų koncentracija palyginti mažame plote, kai aplinkui – tuščia, verčia klausti: kodėl čia tie pastatai susigrūdė? Ar nederėjo verčiau pastatyti žemesnių pastatų, bet išdėstyti juos didesniame plote?

Dažnai klausiamo: „Kodėl mūsų architektūra nelabai kokia?“ Kaip Jūs atsakytumėte į šį klausimą?

Miesto architektūra atspindi žmonių, kurie jame gyvena, kultūrą. Tai – tarsi materialioji projekcija to, ką mes galvojame, kas mes esame. Jei į Šilainius paleistume gyventi belgus ar vokiečius, po kiek laiko pamatytume visiškai kitokį vaizdą, atspindintį būtent gyventojų kultūros lygį. Jei tai būtų kokia nors klajoklių gentis – rezultatas būtų apgailėtinas.

Neseniai žiūrėjau filmą būtent apie kažkokią klajoklių gentį: atėjo, pasistatė jurtas, o kai sąlygos tapo netinkamos gyventi – susirinko mantą, paliko baisią netvarką ir išdūmė kitur... Mes gyvename šiek tiek panašų gyvenimą – bėgame į airijas ir anglijas, palikę čia tik bobutes, vaikus ir senas padangas krūmuose... Tuo tarpu gyvenimas mieste vienaip ar kitaip susijęs su interesų, taip pat ir spalvų, derinimu. Mieste negalime elgtis kaip vieniemyje, nes čia esame ne vieni. Ir ne tas pats, kokia spalva Nemuno krantinėje užrašysime, kad mylime savo miestą...

Ačiū už pokalbį.

redaktoriaus užrašai

« atkelta iš 1 psl.

o šiluma iš esmės yra molekulių judėjimas. Tai reikštų teigti, kad, tarkim, žolės žalumas yra tam tikras žolės mikrostruktūros aspektas – tas aspektas, kuris savo poveikiu šviesos atspindėjimui ir sugėrimui suteikia žolei tendenciją (polinkį) dienos šviesoje atrodyti taip, kaip ji atrodo, vadinasi, padaro, kad žolė dienos šviesoje atrodytų žaliai“.

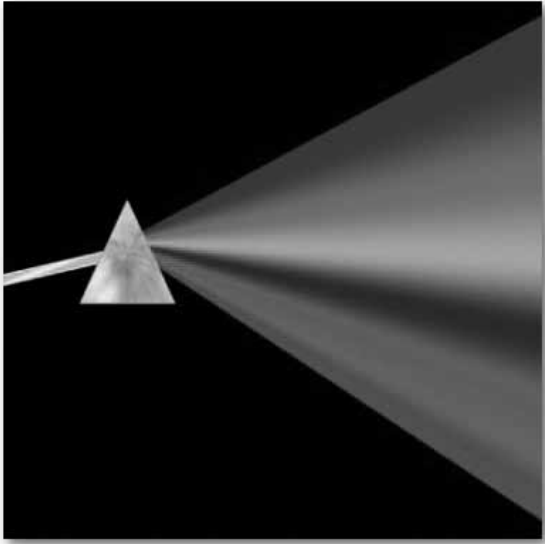
Kitaip sakant, žolės žalumo esmė – kažkas, ką gali pažinti tik rafinuotas mokslininkas, bet ne eilinis gamtos žmogus ir netgi ne menininkas. Keista pozicija!

Ketvirta, filosofai gali „sakyti, kad ir mokslas, ir mūsų įprastiniai įsitikinimai teisūs, bet ne todėl, kad fizikinė spalva yra tam tikras daikto mikrostruktūros aspektas, o todėl, kad spalva pati savyje yra tendencija (polinkis) normaliam stebėtojiui dienos šviesoje atrodyti taip, o ne kitaip“. Bet argi spalva tikrai yra tik tam tikra tendencija, tam tikras polinkis mummyse sukelti pojūčius? Ar nėra ji greičiau pati savaimė labai įsakmi realybė?

Penkta, filosofai gali „sakyti, kad ir mokslas, ir mūsų įprastiniai įsitikinimai teisūs, bet ne todėl, kad fizikinė spalva yra tam tikras spalvoto daikto

mikrostruktūros aspektas, ir ne todėl, kad fizikinė spalva yra tendencija stebėtojiui vienaip ar kitaip atrodyti, bet todėl, kad ir moksliniai faktai, ir spalviniai faktai priklauso dviems skirtingoms tikrovės plotmėms“.

Tačiau kaip šiodvi plotmės santykiauja ir sąveikauja? Nei filosofai, nei mokslininkai į šį klausimą ligi šiol neranda įtikinamo, vienareikšmiško atsakymo. Vis dėlto atmetus pirmuosius keturis variantus, lieka tik šitas, todėl atsakymo į klausimą dėl ryšių tarp mokslo pasaulio ir spalvų pasaulio žūtbūt reikia. Laimei, daug kur, įskaitant ir mūsų universitetą, jo stropiai ieškoma.

studentų kampas

Universitas Pytauti Magni / 2010 GEGUŽĖ/Nr. 4 /

* Interviu su VDU radijo įkūrėjais - 6 psl.

VDU radijo „šventoji trejybė“: Donatas Bartkus, Haroldas Urbonavičius ir Lukas Motiejūnas.

VDU radijas – liberalus, jaunatviškas ir **be formato**

Universiteto Naujienų redakcijoje įsikūręs VDU radijas – tai pačių VDU studentų „kūrinys“. Šio radijo atsiradimą ir veiklą, nuo pirminės koncepcijos ir galutinio rezultato, inicijavo trijų žmonių grupė: Donatas Bartkus, Haroldas Urbonavičius ir Lukas Motiejūnas. Skirtingos asmenybės, suvienytos bendro tikslo – sukurti erdvę, kurioje studentai galėtų ne tik išreikšti save, bet ir įgyti praktinių komunikacijos žinių.

Giedrė NAIDZINAVIČIŪTĖ

Universitas Pytauti Magni

Kaip tokie skirtingi žmonės, kaip Jūs, nusprendė imtis veiklos bendram projektui?

Donatas: Manau, kad tokiam projektui reikia skirtingų žmonių. Galbūt skiriasi mūsų nuomonės, idėjos, tačiau turime bendrą tikslą, dėl kurio visi vienodai stengiamės. Esame pasiskirstę darbais ir darome tai, ką geriausiai išmanome. Dirbame ne todėl, kad reikia, o todėl, kad patys to norime.

Haroldas: Kiekvienas turime savų privalumų ir trūkumų, kuriais pa-

pildome vienas kito darbą, atsiranda idėjų įvairovė, kuri lemia sėkmingus projekto rezultatus.

Lukas: Manau, kad nesame mes tokie jau skirtingi, juk mus suvienijo ta pati idėja. Mums sekasi lengvai priimti bendrus sprendimus, išvengti pykčių ir konfliktų – tai ir yra svarbiausia.

Kiek laiko prireikė, kad idėja įgautų realią formą?

Donatas: Pati idėja gimė prieš porą metų, tačiau neiškart sulaukiau pagalbos ją realizuojant. Labai džiaugiuosi, kad Lukas ir Haroldas man padėjo įgyvendinti šį projektą. Konkrečių veiksmų ėmėmės praėjusių metų gru-

džio mėnesį ir žingsnis po žingsnio ėjome tikslo link. Vasario 14-ąją tą tikslą pasiekėme.

Haroldas: Man pačiam reikėjo paaukoti šešis mėnesius su žlugusiu projektu, jog suprasčiau, kad negalima visko mesti vos susidūrus su kliūtimis – reikia bandyti atsitiesti ir padaryti geriau.

Ar sulaukėte VDU akademinės bendruomenės palaikymo?

Haroldas: VDU vadovybė šį projektą sutiko labai šiltai, be jų VDU radijas dabar tikrai neegzistuos. Kalbant apie VDU studentus – vyrauja įvairios nuomonės. Mes tikrai stengiamės atkreipti dėmesį į pastabas, kritiką ir

pasiūlymus, kadangi pagrindinė mūsų auditorija ir yra studentai. Svarbiausia tai, kad akademinė bendruomenė nėra pasyvi – mes sulaukiame jų dėmesio ir pastangų mums padėti.

Lukas: Iš tiesų mus pačius nustebino, kad tiek daug žmonių pareiškė norą dalyvauti šiame projekte ir prisidėti prie VDU radijo veiklos.

Donatas: Nepaisant to, kad mūsų projektas yra idėjinis, studentai mielai sutiko prisijungti prie mūsų komandos, nesitikėdami jokio finansinio atlygio. Jų noras įgauti praktikos, išreikšti save, prisidėti prie tolimesnio projekto vystymo mums suteikia dar didesnę stimulą judėti į priekį.

VDU radijo komanda labai greitai ir aktyviai plečiasi. Ar Jūsų durys atviros visiems susidomėjusiems šiuo projektu?

Lukas: VDU radijas nėra profesionalių radijo laidų vedėjų rengimo mokykla. Tai – savęs pažinimo bei atradimų kupinas projektas, todėl visi norintys atrasti kažką naujo yra laukiami mūsų komandoje.

Haroldas: Šiuo metu į komandą priimame tik VDU bendruomenės narius. Tad, jei esate VDU studentas, dėstytojas, ar tiesiog bibliotekos darbuotojas – galite ateiti pas mus ir aktyviai išreikšti savo nuomonę apie jums rūpimus dalykus.

Kuo VDU radijas skiriasi nuo tradicinių radijo stočių?

Donatas: Kadangi tai yra universitetinis radijas, visas mūsų dėmesys sukoncentruotas į studentus. Mes dirbame ne tik tam, kad grotų muzika. Mes siekiame daugelį aktualių temų perteikti iš studentų požiūrio perspektyvos.

Haroldas: Pagrindinis skirtumas – pas mus nėra formato. Laidų vedėjai patys kuria savo laidas, jų temas, nėra griežto struktūravimo, esame tolerantiški visiems muzikos stiliams.

Lukas: Yra toks posakis: „visi žmonės kaip žmonės, bet iš kur mes tokie faini?“ Pas mus nėra tabu, nėra varžančių rėmų, neegzistuoja nesuprantamos ribos. Čia leidžiama viskas, kas nenusižengia padarumo riboms.

Jūsų veikla neapsiriboja vien radijo laidų kūrimu ir grojaraščio sudarymu. Kas paskatino imtis dar ir renginių organizavimo?

Haroldas: Kadangi tai – internetinis radijas, yra daug sunkiau suburti auditoriją, kuri nėra girdėjus apie šį projektą. Mūsų renginių tikslas – supažindinti visuomenę su VDU radijo veikla, ir tai padaryti kaip įmanoma platesniu mastu.

Šiam VDU radijo projektui skiriate didžiąją dalį savo laisvalaikio, negaudami jokio finansinio atlygio. Kas suteikia tokią motyvaciją?

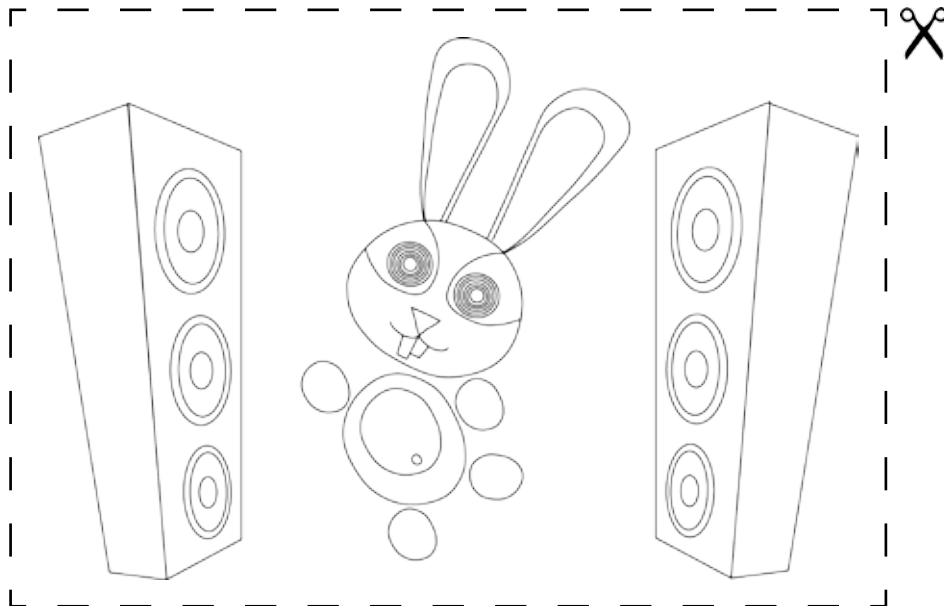
Donatas: Smagu stebėti, kaip projektas, prie kurio įgyvendinimo prisidėjai, pagaliau įgauna vis geresnę formą. Gana didelę motyvaciją suteikia ir VDU radijo kolektyvas. Be to, darau tai, kas man ištis patinka.

Haroldas: Norėjosi padaryti kažką svarbaus, išskirtinio, kas būtų naujina ne tik asmeniškai man, bet ir kitiems, manau tai viena svarbiausių priežasčių.

Lukas: Man pinigai nėra paskata dirbti geriau. Žinau ne vieną pavyzdį, kai pinigai sugriauna projektus, išskiria draugus ar kolektyvus, todėl kol aš būsiu šiame projekte – dirbsime be materialaus atlygio. Čia suteikiamos galimybės tobulėti, o ne finansinė parama. Esminė motyvacija yra pats projekto egzistavimas bei jo tobulinimas – tam dabar ir skirsime daugiausiai pastangų.

Dėkoju už pokalbį!

Iš tiesų nuoširdžiai žavi šių studentų siekiu ir entuziazmu išbandyti savo galimybių ribas, pasidalinti darbu ir idėjomis su VDU bendruomene. Tai – ne tik jaunatviško maksimalizmo išraiška, o ir laipsniškas patirties ir žinių kaupimas, kuris teikia abipusę naudą tiek VDU radijo įkūrėjams, tiek pačiam Vytauto Didžiojo Universitetui.

Neturi ką veikti? Nuspalvink VDU radijo kiškutį, išsikirpk ir įsiremink!

paraštės

Laiškas apie pavasarį

Šis laiškas – kiekvienam, kurio širdis sudaužyta, kuris neturi jėgų išlipti iš lovos, kuris pavargo nuo kasdienybės maratono, kurį slegia neatlikti darbai arba neatiduota suaugusio žmogaus duoklė vaikui, kuris gyvena širdyje. Šis laiškas kiekvienam, kuris pasirengęs kas kart atrasti save iš naujo, kuris tiki, kad nesėkmė yra būtina sėkmės prielaida ir kuris nebijo nematyti kranto, jeigu nori atrasti naujus žemynus. Šis laiškas kiekvienam, kuris nori būti laimingas.

Čia, žemėje, gyvenimas yra savotiškas. Nežinau, ar tik man šis savotiškumas yra kažkas, ką kiti žmonės įneša į mūsų dienas ir netgi visą buvimą, ar tai – tik vaizduotės poveikis, galbūt susijęs su meniška prigimtimi. Gyvenimas – savotiškas, nes rimtas ir kartu per trumpas, kad bent sekundę aukotum

neįdomiam egzistavimui. Gyvenimas – savotiškas, nes sau esi pats brangiausias turtas, o taip dažnai save nuvertini ir nemyli to, kas esi. Gyvenimas – savotiškas, nes, ilgai laikant kitą už rankos, nustoji ją jausti savojoje, o viduje – fejerverkai, fontanai, drugeliai – daugybė visko. Gyvenimas – savotiškas, nes jame visada ateina pavasaris su tūkstančiu stebuklų, kuriuos tik reikia pamatyti ir įvertinti, kuriuos pažįstame iš vaikystės, kai su tėčiu pasodindavome medį, kai lakstydavome lyjant pavasariniam lietui ir stebėdavome tolumoje spindinčią spalvotą vaivorykštę, kai pagaudavome pienės pūkelį ir išsipildydavo norai.

E. Hemingvėjus išmokė mane vienos paprastos džiaugsmo taisyklės – niekada iki galo neišsemti įkvėpimo gyventi šulinio. Taigi visada, kai

pajuntu, kad po sunkių akimirų ne daug jame yra likę vandens, aš laukiu naktų, rytų arba popiečių, kurių erdvėje pražysta pavasaris, ir leidžiu įkvėpimo gyventi šuliniui juo prisipildyti. Jis, įkvėpimas, ateina tomis pašėlusio medžių ir gėlių žydėjimo dienomis, kai po žibuokliška mėlynu dangumi Laisvės alėjoje sulaužau pirmą ledą iš automato porciją, kai nedidelės marių bangos šliaužia per išdžiūvusį smėlį ir užlieja kojas, visą žiemą nepažinojusias braidžiojimo malonumo, arba kai su mylimais žmonėmis išsikepame pyragą, prisipilame stiklines balto pieno ir per naktį iškylaujam pievoje už namo po žvaigždėmis, o ryte basomis rasota žole grįžtame į realius gyvenimus. Į gyvenimus, kuriuose dūžta širdys, kuriuose kartais nėra jėgų išlipti iš lovos, kuriuose yra daugiau darbų nei valandų paroje,

kuriuose sutinkame daug suaugusių vaikų, užmiršusių džiaugtis. Į realius gyvenimus, kurie, pamačius pavasarį su tūkstančiu jo stebuklų, atrodo ne tokie jau realūs, greičiau – savotiški.

Aš norėčiau, kad Tu kažkur giliai pajustum palengvėjimą, tartum

pavasaris, toks žalias bei varvantis giedromis ašaromis, būtų trumpam nuėmęs nuo Tavęs kasdienybės našta ir įkvėpęs drąsos ne egzistuoti, o gyventi čia ir dabar.

Simona Dačioliėnė

kultūros alėja

Universitas Vytauti Magni / 2010 GEGUŽĖ / Nr. 4/

VDU studentės kūryba 8–9 psl. /

Juodai baltoje nuotraukoje spalvos virsta įvairaus šviesumo pilkais pustoniais.

Spalva fotografijoje: istorija ir šiandieniniai vertinimai

Spalvoti atvaizdai fotografijoje įsitvirtino ir pripažinimą pelnę palyginti neseniai. Iš pradžių spalvotosios fotografijos plėtotei trukdė technologinės kliūtys, o kai jos buvo nugalėtos, spalvotosios fotografijos kūrėjams teko įveikti pasipriešinimą meno pasaulyje, kuriame buvo labiau vertinamos juodai-baltos nuotraukos. Tačiau šiandien, ko gero, niekas neabejoja, kad ir spalvotoji, ir nespalvotoji fotografija gali būti vienodai įdomios ir vertingos – svarbiausia išmokti suprasti ir panaudoti kiekvienos jų teikiamas skirtingas kūrybines galimybes.

Tomas PABEDINSKAS

Universitas Vytauti Magni

Pirmosios fotografijos autorius, prancūzų išradėjas Nicephore'as Niepce'as jau devyniolikto amžiaus septintojo dešimtmečio pradžioje stebėjosi, kad fotografija leidžia sukurti atvaizdus, kurie perteikia tik tamsos ir šviesos pustus, bet neužfiksuoja mus supančio pasaulio spalvų. Nors šiandien nespalvoti atvaizdai mums gali atrodyti visiškai įprasti, tačiau fotografijos išradėjo nuostaba buvo teisinga – juodai-bal-

ta fotografija iš tikrųjų yra visiškai nerealistiška, nes žmogus pasaulį mato spalvotą. Žmogaus percepcija, priešingai nei nespalvotosios fotografijos technologijos, neleidžia atskirti šviesos intensyvumo nuo tos šviesos spalvos.

Fotografijoje užfiksuoti mus supančio pasaulio spalvas tapo įmanoma tik tada, kai išradėjai suprato, kad šviesos spektrą galima išskaidyti į skirtingų spalvų spindulius ir kad bet kokia spalva gali būti išgaunama, maišant tik tris pagrindines spalvas: raudoną, žalią ir mėlyną. Devynioliktojo amžiaus

antroje pusėje šioms pagrindinėms spalvoms išskirti iš bendro šviesos spektro, krentančio ant šviesai jautrių fotografinių plokštelių, naudoti įvairiausi filtrai, o dvidešimtojo amžiaus pradžioje broliai Lumierai tokiam filtrui pagaminti panaudojo netgi bulvių krakmolą, ypač smulkius jo grūdėlius nuspalvindami atitinkamom spalvoms. Įdomu tai, kad panašus šviesos skaidymo į pirmines spalvas principas naudojamas ir šiuolaikiniuose skaitmeniniuose fotoaparatuose. Juose įmontuotų jutiklių paviršių dengia raudonų, žalių ir mėlynų pikselių „mozaika“,

kuri „filtruoja“ ant jutiklio krentančią šviesą – ne atsitiktinai savo nuotraukas kompiuteriu taisome, koreguodami vadinamąsias RGB (angl. – red, green, blue) spalvas.

Maištingasis septintas dešimtmetis

Technologinė spalvotosios fotografijos raida glaudžiai susijusi ir su fotografijos estetikos pokyčiais. Vienu ar kitu metu dominavusi spalvotosios fotografijos technologija sąlygojo savitą vaizdo specifiką ir formuodavo atitinkamą „laikotarpio koloritą“. Tie, kas atsi-

mena senus filmus, kurių pabaigos titruose pasirodydavo „Technicolor“ logotipas, tikrai neabejos, kad savą koloritą turi ne tik atskiri fotografijos, bet ir kino raidos tarpsniai.

Vis dėlto, iki pat dvidešimtojo amžiaus septintojo dešimtmečio spalvotoji fotografija meno pasaulyje buvo nepriimtina. Ilgą laiką manyta, kad spalva yra ta sritis, kurioje fotografija „nusideda“. Tokia taiklia frazė viename iš puikios dokumentinių filmų serijos „Genialioji fotografija“ epizodų apibūdinamas spalvotos fotografijos tapatinimas su reklamos, mados ir komercijos sritimis.

Tik praėjusio amžiaus septintajame dešimtmetyje įvyko lūžis ir spalvotoji fotografija įsitvirtino meno scenoje. Beneriškausiu įvykiu, ženklinančiu perversmą fotografijos estetikoje, buvo 1976 m. Niujorko Modernaus meno muziejuje surengta pirmoji spalvotosios fotografijos paroda. Joje buvo eksponuojami amerikiečių fotografo, kuris tuomet jau gerą dešimtmetį nuosekliai dirbo spalvotosios fotografijos srityje, Williama Egglestono kūriniai. Nuo to laiko spalvotosios, kaip ir apskritai fotografijos, pozicijos meno pasaulyje vis tvirtėjo. Apie išaugusį susidomėjimą spalvotąja fotografija byloja ir tai, kad maždaug du tūkstančiai nuotraukų, W. Egglestono sukurtų šeštuoju ir aštuntuoju dešimtmečiais, 2002 m. buvo publikuoti net dvidešimties tomų serijoje.

Profesionalų požiūriai

Nors diskusijos apie spalvotosios fotografijos vertę, atrodo, jau liko praeityje, tačiau ir šiandien daugelis fotografų teikia pirmenybę nesp-

votiems atvaizdams ir pateikia ne vieną svarų argumentą juodai-baltos fotografijos naudai. Fotografo, VDU dėstytojo doc. Romualdo Požerskio nuomone, spalvota fotografija visada yra šiek tiek dekoratyvesnė, labiau „nuglaistytą“, joje ne taip aiškiai akcentuojami gyvenimo kontrastai. Vienas žymiausių Lietuvos fotografų pasakoja, kad prieš trisdešimt metų fotografuoti spalvotai, reiškė „daryti pinigų“, nes spalva tuomet buvo skirta reklamai. „Jei užsiimi kūryba – renkiesi juodai-baltą fotografiją“, – nerašytą taisyklę, kurios anuomet laikėsi fotografai, prisimena doc. R. Požerskis. Be to, fotografo teigimu, anksčiau padaryti kokybišką spalvotą fotografiją būdavo labai sunku technologiniu požiūriu.

Tačiau, paplitus skaitmeninėms technologijoms, situacija, anot R. Požerskio, visiškai pasikeitė. „Dabar net sunku įsivaizduoti, kad dar yra tokia juodai-balta fotografija, nes visi fotografuoja spalvotai“, - teigia doc. R. Požerskis. Jo nuomone,

šiandien su techniniais sunkumais susiduria jau ne tie, kas renkasi spalvotą fotografiją, bet fotografai, kurie nori kurti nespaltvotas nuotraukas. Doc. R. Požerskis pabrėžia, kad tarp šiuolaikinėje fotolaboratorijoje pagamintos nespaltvotos nuotraukos ir tradiciniu būdu ant sidabro bromidu padengto fotopopieriaus atspausdintos juodai-baltos fotografijos yra didžiulis skirtumas. Jo nuomone, tik tradiciniu būdu pagamintą atspaudą galima laikyti „tikra“ nespaltvota, meniniu požiūriu vertinga fotografija.

Nors doc. R. Požerskis pripažįsta, kad Lietuvoje yra autorių, kuriančių puikią spalvotą fotografiją, tačiau perspėja, kad sukurti gerą spalvotą nuotrauką yra ypač sunku. Joje, pasak doc. R. Požerskio, kiekvienam fotografui reikia ieškoti savo spalvų tonų: lygiai kaip dalininkui – savitos spalvų gamos, ar rašytojui – žodžių, iš kurių jis kuria poeziją.

Vis dėlto, pradedančiajam fotografui R. Požerskis siūlo rinktis spalvotąją fotografiją. „Kai jis padirbės su spalvota fotografija, ja nusivils, nes pajus supanašėjimą su kitais autoriais. Nusivylęs fotografas pereis prie juodai-baltos fotografijos ir tik gerai ją įvaldęs, perpratęs jos įtaigą ir subtilybes, galės grįžti prie spalvos ir kurti geras spalvotas fotografijas“, - mano doc. R. Požerskis.

Panašias mintis apie spalvos reikšmę fotografijoje išsako ir jaunajai kartai atstovaujantis laikraščio „Universitas Vytauti Magni“ fotografas Jonas Petronis. „Galvojant apie nespaltvotą fotografiją, prieš akis iš karto iškyla klasika, išgrynintos formos, atitinkančios esminius geros fotografijos kriterijus“, - mano J. Petronis. Jis pripažįsta, kad viso to galima pasiekti ir spalvotoje fotografijoje, tačiau dar kartą primena, kad tokiu atveju fotografo uždavinys tampa kur kas sunkesnis. J. Petronio nuomone, autorius,

Romualdas Požerskis:
„Dabar net sunku įsivaizduoti, kad dar yra tokia juodai-balta fotografija, nes visi fotografuoja spalvotai“.

dirbdamas su spalvota fotografija, gauna galimybę naudotis papildomomis išraiškos priemonėmis, bet tuo pačiu turi rūpintis, kad spalva fotografijoje nebūtų savitiksle. „Spalva turėtų kažką žiūrovui „sakyti“ ir derėti su bendra fotografijos estetika“, - įsitikinęs mūsų laikraščio fotografas. Pats J. Petronis dažniau kuria nespaltvotą fotografiją, nes ją pasirinkus, fotografui „paprasciau mąstyti, išgryninti idėjas“. „Nesinorėtų savo patirties pristesti pradedantiesiems fotografams, bet aš pradėjau nuo nespaltvotos fotografijos, norėdamas pats sau išryškinti esminius geros fotografijos kriterijus, tad ir kitiems rekomenduočiau pradėti nuo juodai-baltos fotografijos“, - pataria J. Petronis. Jo manymu, pradedantieji fotografai turėtų ypač vengti skaitmeniniu būdu išryškintų spalvų, įvairiausių efektų, kurie, pasak J. Petronio, suteikia „dangui siaubingai sodraus mėlynumo, kokio apskritai nebūna“.

Čia trumpą spalvotos fotografijos istorijos apžvalgą ir neakivaizdžią diskusiją apie spalvos reikšmę fotografijoje, tikriausiai, reikia ir

baigti, nes tolesni svarstymai peržengia šio laikraščio numerio temą ir neišvengiamai paliečia kitą esminį kūrybos aspektą, kurį verta prisiminti visiems, kurie į pasaulį žvelgia pro fotoaparato objektyvą. Svarbu, kad fotografija ne taptų nuolatinių techninių eksperimentų įrankiu, bet padėtų atidžiau įsiziūrėti į supantį pasaulį ir geriau suprasti save. Ar pavyks tai pasiekti, priklausys tikrai ne nuo pasirinktos technologijos, bet nuo fotografo atvirumo netikėtoms idėjoms ir gebėjimo savitai pažvelgti į aplinką.

Jonas Petronis:
„Dirbdamas su spalvota fotografija, autorius gauna galimybę naudotis papildomomis išraiškos priemonėmis, bet tuo pačiu turi rūpintis, kad spalva fotografijoje nebūtų savitiksle“.

Menų centro repertuaras

VDU Meno kolektyvai kitur

Birželio 5 d., 18 val. Kauno dainų slėnyje Kauno miesto dainų šventė, skirta Žalgirio mūšio 600-osioms metinėms. Dalyvauja VDU kamerinis merginų choras. Rengėjai: Kauno m. savivaldybės Kultūros skyrius ir Lietuvos chorų sąjungos Kauno skyrius.

Apie VDU Kamerinį merginų chorą – Tarptautinio festivalio laimėtoją

Balandžio 27–gegužės 2 dienomis Maskvoje vyko XI Tarptautinis jaunimo chorų festivalis. Konkurse dalyvavo net 21 choras iš Lietuvos, Latvijos, Estijos, Serbijos ir Rusijos. VDU Kamerinis merginų choras nudžiugino visą Lietuvą, Kauną, o ypač Universiteto bendruomenę didžiu 1-osios vietos laimėjimu. Apie VDU Kamerinį merginų chorą, festivalio įspūdžius ir kelionę į konkursą kalbamės su viena choro atstovių Justina Derukaite.

Edita KALNAITĖ

Universitas Vytauti Alagnii

Kiekvienas turime skirtingų pomėgių ir talentų. Kas Jus atvedė į VDU Kamerinį merginų chorą?

Dainuoti – vienas didžiausių mano pomėgių. Muzikinius gebėjimus atradau jau seniai, kuriuos lavinau dar mokydamasi muzikos mokykloje. Prisijungti prie VDU Kamerinio merginų choro nusprendžiau jau atvykusi studijuoti į VDU. Galbūt prisijungti paskatino tai, jog nesinorėjo pamiršti savo pomėgio dainuoti, o bet to, iki tol neteko dalyvauti chorinėje veikloje – norėjosi save išbandyti naujoje aplinkoje.

Kaip apibūdintumėte VDU Kamerinio merginų choro bendruomenę?

Kadangi VDU Kameriniame merginų chore dainuoju jau šešerius metus, per šį laiką pasikeitė didžioji dalis choro narių. Nepaisant to, merginos yra draugiškos, todėl gerai sutaria tiek tarpusavyje, tiek su vadovu V. Masevičiumi. Choro merginos visada jaučia atsakomybę: tiek repeticijų, tiek koncertų, tiek kitų pasirodymų metu. Tačiau po

renginių visada randame laiko atsipalaiduoti ir pabendrauti su savu kolektyvu ir su kitų chorų nariais.

Ar choras lengvai įsileidžia naujas merginas? Kaip galima tapti šio choro nare?

Merginos naujas nares visada priima šiltai ir draugiškai, todėl įsilieti į merginų choro kolektyvą nėra sudėtinga. O norint tapti VDU Kamerinio merginų choro nare, pirmiausia, būtina praeiti vadovo V. Masevičiaus muzikinį patikrinimą. Po to, būtina atsakingai lankyti repeticijas ir dalyvauti renginiuose.

Tai XI-asis aukšto lygio Tarptautinis jaunimo chorų festivalis. Kokiuose dar su choru renginiuose teko dalyvauti per šiuos šešerius metus?

Su šiuo choru yra tekę dalyvauti įvairiuose koncertuose, festivaliuose ir kituose renginiuose, iš kurių galėčiau paminėti: dainų šventes Kaune ir Vilniuje, koncertus Italijoje bei studentų dainų ir šokių festivalį „Gaudeamus“ Tartu.

Vis dėlto, manau, kad šis Tarptautinis jaunimo chorų festivalis yra vienas garsiausių tarptautinių pripažinimą pelniusių renginių, todėl dalyvavimas šiame renginyje

buvo tarsi iššūkis bei nauja patirtis visoms choro merginoms.

Kodėl festivalis vyko būtent Maskvoje? Ar nebuvo sudėtinga VDU Kameriniam merginų chorui gauti galimybę sudalyvauti šiame renginyje?

Šis festivalis nuo 1990 m. Maskvoje vyksta kas du metus. Renginio organizatorius – pagrindinė Maskvos vokalio ir chorinio žanro muzikos mokykla „Radost“. Dalyviai į festivalį suvažiuoja iš viso pasaulio, jiems organizuojami draugiški susitikimai ir koncertai garsiausiose Maskvos salėse. Mes sprendimą vykdyti į šį festivalį priėmėme visi kartu dar praėjusių metų rudenį. Kiekvienas festivalio Maskvoje dalyvis turėjo paruošti programą ir privalomąjį kūrinį.

Ką galėtumėte papasakoti iš kelionės į Maskvą bei savaitę trukusio Tarptautinio jaunimo chorų festivalio įspūdžių?

Į festivalį Maskvoje išvykome pirmadienio (balandžio 26 d.) pavakarę traukiniu iš Vilniaus. Važiavome daugiau negu trisdešimt choro narių. Merginoms užteko laiko ir pasimėgauti bendrakeleivių kompanija, ir pailsėti.

Kitą rytą Maskvos traukinių stotyje mus pasitiko Maskvos energetikos instituto (MEI) choro nariai, išdalino metro žemėlapius (jei pasiklystume) ir palydėjo iki tvarkingai įrengto universiteto bendrabučio, kuriame ir apsistojome.

Jau tą pačią dieną turėjome pasirodymą festivalio atidarymo renginyje „Kristaus Išgelbėtojo“ šventovėje. Po pirmojo pasirodymo truputį turėjome laiko pasivaikščioti po Maskvos miesto centrą, kur vyko Pergalės dienos parodo repeticija.

Svarbiausi pasirodymai konkursuose, kuriuose užėmėme pirmąją ir antrąją vietas, vyko jau kitą dieną Rachmaninovo ir Maskvos muzikos akademijos Gnesinos vardo koncertų salėse.

Be šių pasirodymų, kitas dienas taip pat koncertavome katalikų sobore bei MEI talentų koncerte „MEI Žvaigždės“. Čia pasirodė ir MEI choras, kurio kelis narius jau pažinojome. Po šio koncerto MEI choras mums surengė smagią vakaronę, kurios metu choras atliko daugiau savo kūrinių, o mes įteikėme Universiteto (VDU) ir choro suvenyrus bei turėjome galimybę

susipažinti su kitais MEI choro nariais.

Nors kiekviną dieną vyko repeticijos ir pasirodymai, mes spėjome aplankyti Raudonąją aikštę (kuri dažnai buvo uždaryta dėl Pergalės dienos parodo repeticijų), turtingiausio Rusijos grafo Šeremetjevo sodybą, Glazunovo galeriją, Puškino muziejų, Pergalės parką ir kitas žymias Maskvos vietas.

Taigi, laikas Maskvoje neprailgo ir jau šeštadienį (gegužės 1 d.) po koncerto Piotro Čaikovskio konservatorijos salėje, kur vyko festivalio uždarymas, grįžę į bendrabutį, susidėjome paskubomis daiktus ir išskubėjome į traukinių stotį atvyko MEI choro vadovė T. Konina ir visur mus lydėję MEI choro nariai, kurie padovanojo kompaktinę plokštelę ir kiekvienai merginai įteikė po gėlę. Atsisveikinę su naujais draugais išvykome į Vilnių, kur kitos dienos rytą mus pasitiko vadovo V. Masevičiaus tėtis su glėbiu tulpių.

Dar kartą sveikinu Kamerinio merginų choro kolektyvą su pergale ir dėkoju Justinai už įdomų pokalbį!

Lietuvos muzikos akademijos docentas Viktoras Masevičius 1988 m. Kaune įkūrė kamerinį moterų chorą. 1993 m. choras reorganizuotas į Vytauto Didžiojo universiteto kamerinį merginų chorą. Choro narės yra išmokusios net apie 320 įvairių epochų ir stilijų kūrinių, surengta daugiau negu 400 koncertų Lietuvoje ir užsienyje: Lenkijoje, Austrijoje, Vengrijoje, Airijoje, Italijoje, Prancūzijoje, Slovėnijoje ir kitose šalyse.

Kamerinis merginų choras yra koncertavęs VIII pasauliniame ateitininkų kongrese Vilniuje, tarptautiniame universitetinės muzikos festivalyje (FIMU) Belforte (Prancūzija), G. Palestrinos muzikos festivalyje Fano (Italija). S. Šimkaus (1995), Arezzo (1996), II Pasaulio lietuvių dainų šventės (1998) konkursuose yra užėmęs prizines vietas. 1999 m. C. A. Seghizzi vardo konkurse Italijoje choras laimėjo Lygių balsų taure. 2007 m. surengė koncertų ciklą, skirtą Kauno universiteto 85-mečio garbei.

Šiuo metu chore dainuoja atlikėjos, kurios savo talentingais balsais dar labiau praturtino VDU Kamerinio merginų choro laimėjimų istoriją, nugalėjusios aukšto lygio Tarptautiniame jaunimo chorų konkurse.

Festivalio atidarymas vyko Maskvoje Centrinėje „Kristaus Išgelbėtojo“ cerkvėje. Koncerto metu buvo užimtos visos 3000 vietų. Religinės muzikos konkursas vyko Maskvos valstybinės Piotro Čaikovskio konservatorijos Rachmaninovo salėje, o baigiamasis festivalio koncertas – Piotro Čaikovskio konservatorijos Didžiojoje salėje.

Krepšinis/ 11 psl.

Romanas Abramovičius išgarsėjo nusipirkęs „Chelsea“ futbolo klubą. Daugumos rusų turtuolių praeitis – ne itin švari, tad „reabilitacija“, pasinaudojant šlovinga sporto klubų praeitimi, jiems tikrai naudinga.

Didysis sportas – galia, patenkanti ir į abejotinos reputacijos rankas

Kauno „Žalgirį“ supurčius skandalams, kuriuos išprovokavo keistas jo savininko elgesys, nutarėme pasidomėti, kokie pagrindiniai interesai skatina turtuolius investuoti į sportą. Juk finansine prasme šios investicijos toli gražu ne visada atsiperka.

Nerijus BUDRYS

Universitas Vytauti Magni

Per pastaruosius kelerius metus šioje srityje ypač išgarsėjo rusų milijardieriai, savo storas pinigines atvėrę ne tik Rusijos, bet ir galias tradicijas turintiems Vakarų Europos klubams.

Garsiausias pavyzdys čia be abejo yra Romanas Abramovičius ir jo investicijos į „Chelsea“ futbolo klubą. Nors ir susikrovęs nesuskaičiuojamus turtus, iki šio savo žingsnio milijardierius buvo žinomas tik Rusijoje. Po to, kai įsigijo legendinį Londono klubą, apie Abramovičių ėmė kalbėti visos pasaulis.

Turint galvoje tai, kad daugumos rusų turtuolių praeitis ir praturtėjimo istorijos ne itin švarios, tokia „reabilitacija“, pasinaudojant šlovinga sporto klubų praeitimi, jiems tikrai naudinga.

Kai klubo savininkas įgyja milijonų futbolo sirgalių palaikymą, savo veiksmus kur kas sunkiau vykdyti ir teisėsaugai.

Klubas staiga išnyko

Teisėsaugai tenka narplioti ne tik painią klubų savininkų praeitį, bet ir įtartiną pačių klubų veiklą.

Pavyzdžiui, prieš keletą metų buvo pradėtas tyrimas siekiant išsiaiškinti, kodėl iš Italijoje registruotos dviračių sporto ekipos „Roslotto“ sąskaitų taip dažnai pirmyn ir atgal keliauja pinigai. Buvo manoma, kad ja, kaip priedanga

savo pinigų srautams kontroliuoti, naudojosi rusų mafija.

Tačiau vos tik buvo pradėtas tyrimas, „Roslotto“ išnyko iš dviračių sporto.

Rusų mafija atakavo ir nykštukinės Monako kunigaikštystės futbolo komandą „Monaco“, žaidžiančią Prancūzijos aukščiausioje lygoje. Šiuo atveju ekipos stojo ginti pats kunigaikštis Rainier ir jam pavyko pasiekti, kad klubas nepatektų į nešvarias rankas.

Gauna nuolaidų iš valdžios

Rusijoje turtuoliai dažnai remia sportą vien tam, kad vietos valdžia padarytų jiems įvairių nuolaidų, leistų privatizuoti valstybės tebevaldomus objektus ir panašiai. Juk nemandagu parodyti duris žmonėms, tiek daug nuveikusiems vardan vietinio regiono garsinimo!

Atrodo, kad panašią strategiją rusai bando taikyti ir kitose šalyse. Vienas turtingiausių Rusijos žmonių Michailas Prochorovas neseniai sugebėjo įsigyti 80 procentų NBA ekipos „New Jersey Nets“ akcijų ir kartu įgijo teisę investuoti 200 milijonų JAV dolerių į nekilnojamojo turto statybas Bruklino bei vadovauti naujam „Nets“ klubo arenos statybai.

Gali būti, kad siekis įsigyti krepšinio klubus (jam priklauso ir Maskvos CSKA) yra ir savotiškas milijardieriaus „hobis“, mat 198 cm ūgio M. Prochorovas jaunystėje pats buvo laikomas perspektyviu krepšininku.

Neturi klubo? Tu „ne prie kompanijos“

Beje, gali kilti klausimas: kodėl būtent rusai tokie aktyvūs šioje srityje? Atsakymas gana paprastas – tiesiog rusų milijardierių yra palyginti daug ir jie visi savo turtus susikrovė visai neseniai, tad noras pademonstruoti savo galią – ypač didelis. Čia panašiai kaip ir su jachtomis – savotiškas mados reikalas: jei nusipirko vienas, antras ir trečias, ketvirtas bus „ne prie kompanijos“, jei neturės naujo žaisliuko.

Žinoma, nereikėtų manyti, kad kitose šalyse nėra asmenybių, besidominčių investicijomis į sportą.

Vien Anglijos aukščiausioje lygoje klubus yra įsigiję trys JAV milijardieriai, vienus iš garsiausių Italijos klubų – „AC Milan“ ir „Inter“ – valdo žiniasklaidos magnatas ir politikas Silvio Berlusconi ir verslo magnatas Massimo Moratti.

Bijoma neprognozuojamo elgesio

Situacijoje, kai sporto klubų likimai priklauso iš esmės nuo vieno žmogaus sprendimų, labiausiai bijoma neprognozuojamo, savanaudiško, asmeninėmis ambicijomis pagrįsto elgesio. Iš kuo egzotiškesnės šalies yra klubo savininkas, kuo neaiškesnė yra jo pinigų kilmė, tuo didesnė tokio elgesio tikimybė.

Tad itin neįaukiai turėjo pasijusti „Manchester City“ klubo gerbėjai, kai jį įsigijo buvęs Tailando premje-

ras Thaksin Shinawatra, o paskui pardavė Jungtinių Arabų Emyratų investicinei bendrovei ADUG...

Deja, bet prie tokių neprognozuojamų investuotojų tenka priskirti ir Lietuvos milijonierių Vladimirą Romanovą, kurio veiksmas tiek futbolo, tiek krepšinio pasaulyje – sunkiai paaiškinami.

Beje, V. Romanovą reikėtų priskirti ir tai investuotojų į sportą grupei, kuriai priklausančias nori ne tik pasišildyti šlovės spinduliuose, bet ir uždirbti.

Vakarų Europoje iš sporto dažniausiai uždirbama parduodant klubo atributiką, bilietus į rungtynes ir TV transliacijų teises. V. Romanovas, kuriam priklauso Edinburgo „Hearts“, FBK „Kauno“ ir Minsko futbolo komandos, sukūrė tarptautinę jaunų žaidėjų „auginimo“ ir „eksporto“ sistemą. Manoma, kad panašią sistemą jis nori įgyvendinti ir jam priklausančiame Kauno „Žalgirio“ krepšinio klube.

Pasaka Vokietijoje

Tačiau, žinoma, ne visi turtuoliai, įsigiję sporto klubą, tampa jo gerbėjų siaubų. Turbūt didžiausia kiekvieno sporto aistrulio svajonė būtų toks savininkas, koks yra Vokietijos Bundeslygoje žaidžiančio „Hoffenheim“ klubo šeimininkas Dietmaras Hoppas.

Buvęs šios komandos žaidėjas investavo daugiau kaip 100 mln. eurų ir per 18 metų klubą iš žemiausios – trečiosios – Vokietijos lygos atvedė

į aukščiausiąją. Savininkas didelį dėmesį skiria jauniems žaidėjams, sukūrė jiems beveik idealias sąlygas tobulėti.

O vos 3000 gyventojų turinčiame miestelyje jau dygsta 30000 vietų turintis stadionas.

Vilioja rytiečius

Kaip matome, investuoti į didįjį sportą skatina įvairūs veiksniai, bet aišku viena – sportas jį valdantiems asmenims suteikia didžiulę galią, kuri gali būti panaudota įvairiems tikslams. Pinigai – taip pat ne paskutinėje vietoje.

Pagrindinės Europos futbolo lygos: Anglijos, Ispanijos, Italijos, Prancūzijos ir Vokietijos – pernai padidino savo pinigines įplaukas iki 8 mlrd. eurų. Brangiausi futbolininkai vertinami dešimtimis milijonų eurų.

Bet toli gražu ne visi sporto klubų savininkai tokie, kaip D. Hoppas. Didžioji dauguma priskirtini tiems „neprognozuojamiesiems“ ir tokių ateityje, deja, tik daugės. Vis garsiau kalbama, kad Kinijos verslo magnatai šiuo metu jau intensyviai ieško Vakarų Europoje galimybių investuoti į didįjį sportą. Kylant rytų šalių ekonomikoms, tokių bandymų bus vis daugiau.

Sportas Vakarų pasaulyje jau senokai yra nebe antroji, o pirmoji religija, neretai dar ir nešanti didžiulį pelną. Todėl vis daugiau naujųjų ekonomikos gigantų norės užvaldyti šį nepaprastai patrauklų galios įrankį.

VDU radijo laidų vedėjai atėjusiems į renginį paruošė daug linksmų užduočių.

VDU RADIO FIESTA KLUBE „EMBASSY“

Gegužės 20d. vakarą nemaža dalis Kauno studentų traukė į VDU radijo prisistatymo vakarėlį, kurį patys organizatoriai apibūdino taip: „Baudinis tūsas, kuris nurovė mums galvas“. Jūsų dėmesiui – renginio fotoreportažas.

Studentus linksmino atlikėjas Mantas Jankavičius, tą vakarą šventęs 30-ies metų jubiliejų...

...ir publikai nepagailejęs ne tik dainų, bet ir šampano purslų.

Jono Petronio nuotraukos